ומשלם ליה דמי כיסי: **מתני'** המפקיד מעות אצל שולחני אם צרורין לא ישתמש בהן לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריותן, מותרין ישתמש בהן לפיכך אם אבדו חייב באחריותן, אצל בעל הבית בין צרורין ובין מותרין לא ישתמש בהן לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריותן בעל הבית דברי ר"מ ר' יהודה אומר חנוני כשולחני: **גמ'** משום דצרורין לא ישתמש בהן? אמר רב אסי אמר רב יהודה בצרורין וחתומין שנו רב מרי אמר בקשר משונה איבא דאמרי בעי רב מרי קשר משונה מאי? תיקו: מותרין ישתמש בהן, כי: אמר רב הונא ואפילו נאנסו והא אבדו קתני? כדרבה דאמר רבה נגנבו בלסטין מזויין אבדו שטבעה ספינתן בים ורב נחמן אמר נאנסו לא, אמר ליה רבא לר"נ לדידך דאמרת נאנסו לא אלמא לא הוי שואל עליהו, אי שואל לא הוי שומר שכר נמי לא הוי? א"ל בהא מודינא לך דהואיל ונהנה מהנה בההוא הנאה דאי מיתרמי ליה זבינא דאית בה רווחא זבן בהו הוי עלייהו שומר שכר, איתיביה רב נחמן לרב הונא *המפקיד מעות אצל שולחני אם צרורין לא ישתמש בהן לפיכך אם הוציא לא מעל הגזבר ואם מותרין ישתמש בהן לפיכך אם הוציא מעל הגזבר ואי אמרת אפילו נאנסו מאי איריא הוציא, אפילו לא הוציא נמי? אמר ליה הוא הדין אע"ג דלא הוציא ואיידי דתנא רישא הוציא תנא סיפא נמי מתני' השולח יד בפקדון בית שמאי אומרים ילקה בחסר וביותר ובית הלל אומרים כשעת הוצאה ר"ע אומר כשעת התביעה: **גמ'** *רבה דאי מאן דגזל הביתא דחמרא מחבריה: מעיקרא שויא זוזא, השתא שויא ארבעה, תברה או שתייה משלם ארבעה איתבר ממילא משלם זוזא, מאי טעמא? כיון דאי איתה הדרא למרה בעינא ההיא שעתא דקא שתי ליה או דקא תבר לה קא גזל מינה, ותנן *כל הגזלנין משלמין כשעת הגזלה איתבר ממילא משלם זוזא, מ"מ? השתא לא עביד לה ולא מידי אמאי? קא מחייבת ליה אההיא שעתא דגזלה ההיא שעתא זוזא הוא דשויא, תנן בית הלל אומרים כשעת הוצאה מאי כשעת הוצאה אילימא כשעת הוצאה מן העולם ובמאי אי בחסר מי איכא למ"ד והא תנן כל הגזלנין משלמין כשעת הגזלה ואי ביותר הא ליכא ב"ש אלא

ומשלם ליה דמי כיסי: מתני' המפקיד מעות אצל שולחני אם צרורין לא ישתמש בהן לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריותן, מותרין ישתמש בהן לפיכך אם אבדו חייב באחריותן, אצל בעל הבית בין צרורין ובין מותרין לא ישתמש בהן לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריותן בעל הבית דברי ר"מ ר' יהודה אומר חנוני כשולחני: גמ' משום דצרורין לא ישתמש בהן? אמר רב אסי אמר רב יהודה בצרורין וחתומין שנו רב מרי אמר בקשר משונה איבא דאמרי בעי רב מרי קשר משונה מאי? תיקו: מותרין ישתמש בהן, כי: אמר רב הונא ואפילו נאנסו והא אבדו קתני? כדרבה דאמר רבה נגנבו בלסטין מזויין אבדו שטבעה ספינתן בים ורב נחמן אמר נאנסו לא, אמר ליה רבא לר"נ לדידך דאמרת נאנסו לא אלמא לא הוי שואל עליהו, אי שואל לא הוי שומר שכר נמי לא הוי? א"ל בהא מודינא לך דהואיל ונהנה מהנה בההוא הנאה דאי מיתרמי ליה זבינא דאית בה רווחא זבן בהו הוי עלייהו שומר שכר, איתיביה רב נחמן לרב הונא המפקיד מעות אצל שולחני אם צרורין לא ישתמש בהן לפיכך אם הוציא לא מעל הגזבר ואם מותרין ישתמש בהן לפיכך אם הוציא מעל הגזבר ואי אמרת אפילו נאנסו מאי איריא הוציא, אפילו לא הוציא נמי? אמר ליה הוא הדין אע"ג דלא הוציא ואיידי דתנא רישא הוציא תנא סיפא נמי מתני' השולח יד בפקדון בית שמאי אומרים ילקה בחסר וביותר ובית הלל אומרים כשעת הוצאה ר"ע אומר כשעת התביעה: גמ' רבה דאי מאן דגזל הביתא דחמרא מחבריה: מעיקרא שויא זוזא, השתא שויא ארבעה, תברה או שתייה משלם ארבעה איתבר ממילא משלם זוזא, מאי טעמא? כיון דאי איתה הדרא למרה בעינא ההיא שעתא דקא שתי ליה או דקא תבר לה קא גזל מינה, ותנן כל הגזלנין משלמין כשעת הגזלה איתבר ממילא משלם זוזא, מ"מ? השתא לא עביד לה ולא מידי אמאי? קא מחייבת ליה אההיא שעתא דגזלה ההיא שעתא זוזא הוא דשויא, תנן בית הלל אומרים כשעת הוצאה מאי כשעת הוצאה אילימא כשעת הוצאה מן העולם ובמאי אי בחסר מי איכא למ"ד והא תנן כל הגזלנין משלמין כשעת הגזלה ואי ביותר הא ליכא ב"ש אלא

מאי איריא הוא כי לא הוא נמי · כיון דהיתר תמיד מחייב באונסין וא"ת הא דתנן לקמן בהזהב (דף מד· מז: מח·) נתן לו מעות ולא משך ממנו פירות יכול לחזור בו ורב הונא דאית ליה דהיתר תמיד מחייב באונסין וכן רב יוסף בפרק אלו מציאות (נעיל דף כט·) המוכר חמור להשתמש במעות שקבל אם היה מותר להשתמש תקשה להו הך ברייתא (ב) דמייתי לפלוגתא דרבי יוחנן ור"ל נתן לבנו מעל דוקא בנו דלא מחסרא משיכה כדקתני סיפא הרי מרחן לפניך הכנס ורחון אבל אפר לא מעל עד דמשיך ולדידהו כי נתנה לאפר נמי למעול אע"ג דלא משיך כיון דאפר מותר להשתמש בהן בין מייתי באפר ככרי כר' יוחנן בין באפר ישראל כר"ל וכמו שאסור להשתמש בהם לרב הונא ולרב יוסף ה"נ לר"ל ולר' יוחנן דבהא לא פליגי ולא הוה המוכר על לותם מעות כי אם שומר חנם לכ"ע וא"כ לרבי יוחנן מה הועילו במה שתקנו דאין מעות קונות דאי מעות קונות יאמר מוכר נשרפו חניך בעליה הנהא דלא קני יאמר נשרפו מעותיך בעליה ועוד דרב הונא גופיה סבר כבי' דהזהב (לקמן דף מו·) דבר תורה מעות קונות כרבי יוחנן דאמר רב הונא מכור לי באלו קנה וי"ל דאע"ג דלא הוי על המעות כי אם שומר חנם לא מצי א"ל נשרפו מעותיך בעליה דכספים אין להם שמירה אלא בקרקע וא"ת כיון דהיכא שלא משך אסור להשתמש במעות א"כ הא דאמר (ג) פוסק עמו על הגדים לו על שער שבשוק מה מרויח בהקדמת מעות וי"ל כגון שפירש ע"מ להשתמש בהם א"ל אפילו בהתם' כיון שהוא פוסק ומקדים לו מעות מצי אמר מן הגדים עד ימות הקיץ אדעתא דהכי נתן שישתמש בהן ועוד י"ל לדרבי יוחנן ולרב הונא דאית להו דבר תורה מעות קונות לא הפקיעו כח שיש לו למוכר במעות שיכול להשתמש בהם כיון דקונות מן התורה והוי שואל עלייהו ולא מצי א"ל נשרפו מעותיך בעליה ולא תקנו משיכה אלא כדי שלא יאמר לו נשרפו מעותיך בעליה אבל לר"ל ולרבי יוחנן דמעות אינם קונות אסור להשתמש במעות ולא הוי שואל עלייהו ולכך נתנה לאפר לא מעל עד שימשך וכן לרבי יוחנן ולרב הונא בספר ככרי לא מעל עד שימשך דמעות בככרי אינם קונות:

והתנן כל הגזלנים משלמין כשעת הגזלה · ואע"ג דבפ' הגזל [קמא] (ב"ק דף לה·) אמרי' זה הכלל כל הגזלנים משלמין כשעת הגזלה לאתויי דרבי אלעזר דאמר גנב מלה ונעשה אילן גנב ונעשה שור נעשה שיטוי בידו וקנאה משמע דלא מיירי ביוקרא וזולא אלא בשיטוי כדמיירי בריש המפקיד דמתני' הגזל עליה ונעשה כלים אמר ונעשה בגדים הייט דוקא יקרא דזה הכלל אבל פשטא דמתניתין דמשלמין כשעת הגזלה מיירי ביוקרא וזולא והתם בהגזל (דף קג·) נמי מייתי לענין יוקרא וזולא גבי אייקר כתנא דרב כהנא ובפרק כל שעה (פסחים דף נב·) גבי לפי דמיס משלם וא"ת רב דאמר במרוכה (ב"ק דף סט· וסם ד"ה נופל) קרן כעין שגנב [כפל וכו'] ואוקמה כגון דמעיקרא שויא ז' ולבסוף שויא מאי קמ"ל מתני' היא ועוד מאי בעי התם מאי טעמא דרב ליבעי מאי טעמא דמתניתין וי"ל דרב קמ"ל דאע"ג דקרן כעין שגנב כפל לא הוי כמו קרן אלא כשעת הגמדה בדין ובעינן מאי טעמא דרב דמחלק כפל מדין קרן ומשני גנבה וחייס אחייה לקרן כעין שגנב דוקא קרן ולא כפל:

לימא

מסורת השס"ם

ומשלם לו דמי כיסי · דמי כשות של קוים לפי מה שהשביח: **גמ'** משום דצרורין לא ישתמש בהן · בתמיה ומה גילוי דעת יש כאן שלין חפץ שישתמש בהם מאחר שאם הן מותרין קאמרת שישתמש בהן דהמפקיד אצל יודע שהוא צריך תדיר למעות, צרורין נמי ישתמש דדרך כל אדם לצרר מעותיו · ואפילו נאנסו · קאמר מתני' דחייב באחריותן ואפילו לא נשתמש בהן דמהשתא הוי שואל עלייהו: נאנסו לא · כל זמן שלא נשתמש לא הוי שואל אלא אבדו דוקא חייב כשומר שכר: ואי שואל לא הוי שומר שכר נמי לא הוי · מה אכר נטל על שמירתם אלא גזל שסמך עליהם להחליפן ולהשתכר אם יבא לידו אתה מחייבו ומשלה היא זו שכרי כל הנאה שלו: בההיא מוציא · אע"ג דאמיגא לא הוי שואל מהשתא עד שישתמש, מוציא דשומר שכר הוי: דהואיל ונהנה מהנה · לבעלים: המפקיד מעות · נזכר שהפקיד מעות הקדם כשבור שהן שלו: לא מעל גזבר · שהרי לא ברשות הוליכן ולוקו שלוחו: מותרין · דהוה ליה כנותן רשות והוה ליה שלוחו: לפיכך אם הוציא · שולחני מעל גזבר: ואי אמרת אפילו נאנסו · תנא שמעת אצל שולחני אם צרורין לא ישתמש בהן לפיכך אם אבדו אין חייב באחריותן · אוקמה ר' אבי בצרורין וחתומים · קשר משונה איבעיא ועלתה בתיקו · הלכך לא ישתמש בהן: פיסקא מותרין ישתמש בהן לפיכך אם אבדו חייב באחריותן · אמר רב הונא ואפי' נאנסו והאי דקתני בחתני' אבדו כדרבא דאמר בפרק הזהב נגנבו בליסטים מזויין · אבדו שטבעה ספינתו בים · ורב נחמן אמר נאנסו לא אלא בההוא הנאה דאי מתרמי ליה זבינא דאית ליה רווחא זבן בהו הוי עלייהו שומר שכר · וקיימא לן כרב נחמן: המפקיד אצל בעל הבית בין צרורין בין מותרין אל ישתמש בהן לפיכך אם אבדו אין חייב באחריותן חנוני כבעל הבית דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר כשולחני וקיימא לן כר' יהודה · ומותיב רב נחמן לרב הונא דאמר בשולחני אפי' נאנסו חייב הא דתנן במסכת מעילה המפקיד מעות אצל שולחני מותרין ישתמש בהם לפיכך אם הוציא מעל הגזבר · ואי אמרת אפי' נאנסו חייב הני מעות הקדש כיון דמסריהו הגיזבר לשולחני אי חייב בהו באונסין הוו להו כמלוה ואע"ג דלא אפקינהו עדיין השולחני למעל הגזבר דהא הוא אפקינהו · ופריק רב הונא הוא הדין אע"ג דאכתי לא אפקינהו מעל הגזבר ולא הוה בעי למיתנא הוציא אלא איידי דתנא רישא הוציא תנא נמי סיפא הוציא: **מתני'** השולח יד בפקדון ילקה בחסר וביותר תנא *) כיצד הפקיד לו משתי סאין בסלע ועמדו מארבע משלם משתי סאין בסלע · הפקיד לו מארבע ועמדו משתים נותן לו משתים · בית הלל אומרים כשעת הוצאה פי' כשיעור

ציז א ב ג ד ח מיי' פ"ז מהל' ופקדון הל' ו סמג עשין פח טוש"ע ח"מ סי' רלב סעי' ז:

צח ו מיי' פ"ז מהל' מעילה הל' ט ו וכ"מ:

צט ז מיי' פ"ג מהל' גזילה הל' א סמג עשין מא עב טוש"ע ח"מ סי' רלב סעי' ס:

ק ח מיי' שם הל' א ב ופ"א מה' גזילה הל' ז סמג שם טוש"ע ח"מ סי' שנד סעי' ג וסי' שסב סעי' י:

קא ט מיי' פ"ג מהל' גזילה הל' ב טוש"ע ח"מ סי' שסב סעי' ב וסעי' יא וסעי' יב וסי' שם סעי' ס:

נוסח/מבנה
מעות צרורין/מותרין טפוסקדון אצל:

• טלמי
• בעל בית
• חנווני

נוסח
הסבר הא דקתני מעות צרורין אבל לא ישתמש בהן-איך קדירת דאמות מאפה ואסור לו להשתמש בהן

נוסח/מבנה
אמר לי הונא עיל בדין מעות מותרין ובפקדון אבל לחתי ונאנסו מאחרי לפי שהשתמש בהן-לר' הונא-ח"ב כטוא"ל לר' נחמן-סלק כט"ש

רבינו חננאל

כיסי פי' כיסי כשותא שאינה מתוקנת שעדיין צריכא תיקון: [מתני'] המפקיד מעות אצל שולחני אם צרורין לא ישתמש בהן לפיכך אם אבדו אין חייב באחריותן · אוקמה ר' אבי בצרורין וחתומים · קשר משונה איבעיא ועלתה בתיקו · הלכך לא ישתמש בהן: פיסקא מותרין ישתמש בהן לפיכך אם אבדו חייב באחריותן · אמר רב הונא ואפי' נאנסו והאי דקתני בחתני' אבדו כדרבא דאמר בפרק הזהב נגנבו בליסטים מזויין · אבדו שטבעה ספינתו בים · ורב נחמן אמר נאנסו לא אלא בההוא הנאה דאי מתרמי ליה זבינא דאית ליה רווחא זבן בהו הוי עלייהו שומר שכר · וקיימא לן כרב נחמן: המפקיד אצל בעל הבית בין צרורין בין מותרין אל ישתמש בהן לפיכך אם אבדו אין חייב באחריותן חנוני כבעל הבית דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר כשולחני וקיימא לן כר' יהודה · ומותיב רב נחמן לרב הונא דאמר בשולחני אפי' נאנסו חייב הא דתנן במסכת מעילה המפקיד מעות אצל שולחני מותרין ישתמש בהם לפיכך אם הוציא מעל הגזבר · ואי אמרת אפי' נאנסו חייב הני מעות הקדש כיון דמסריהו הגיזבר לשולחני אי חייב בהו באונסין הוו להו כמלוה ואע"ג דלא אפקינהו עדיין השולחני למעל הגזבר דהא הוא אפקינהו · ופריק רב הונא הוא הדין אע"ג דאכתי לא אפקינהו מעל הגזבר ולא הוה בעי למיתנא הוציא אלא איידי דתנא רישא הוציא תנא נמי סיפא הוציא: **מתני'** השולח יד בפקדון ילקה בחסר וביותר תנא *) כיצד הפקיד לו משתי סאין בסלע ועמדו מארבע משלם משתי סאין בסלע · הפקיד לו מארבע ועמדו משתים נותן לו משתים · בית הלל אומרים כשעת הוצאה פי' כשיעור

נוסח
ולא חבית יין מדיקאן טוף ולא ולהתא טוף ר'
מבנה
"מאי טעמא" הסברים לר' הנקודות טו כהה

מבנה
חבית לבדר כיון הא דקתני בדין טולח יד בפקדון
"בה אוחרים כטעת הוצאה"

הגהות הב"ח

(א) גמ' דהואיל וכתב מהכנ: נ"ב ע"ל דף פח ע"ל: (ב) תוס' ד"ה מלי וכו' דמייתי אפלוגתא. נ"ב דף מח: (ג) בא"ד פוסק עמו על הגדים. נ"ב לקמן דף סב ע"ב:

רש"ל

*) הוא מוספתא דמכלתין פ"ג ע"ב. **) נ"ל וכהיא שמעתא זוזא הוא דשויא.